

A jubiláló dobsinai jégbarlang

Az elárvult barlang bizonytalan jövője — Csak egy emléktábla fogja hirdetni az 55 éves barlangot

Mint értesülünk, a Karpathenverein Iglnön közgyűlés keretében újból ünnepelni fogja az 1870-ben feltárt dobsinai jégbarlangnak ötvenöt éves évfordulóját és a barlangnak emléktáblával való megjelölése mellett méltatni fogja a nemrég elhunyt Ruffinyi Jenő emléket, aki leghivatottabb ismerője volt a jégbarlangnak.

A dobsinai barlangnak — az Éleskő-hegy melletti nyílása — feljegyzések szerint — a Dűcsai hegy lejtőjén már előbb létezett s

emberemlékezet óta „Jéglyuk” neven volt ismeretes.

Markó Miklós történetíró megállapítása szerint a régi dobsinai vadászok lakomák alkalmával a szikla jégoduiból jeget hozták fel italuk hűsítésére és az ötvenes évek elején Nehrer Mátyás rozsnói vasgyáros figyelmébe ajánlotta egyeseknek a jéglyukat, mert az észlelt légmozgást után következtette, hogy annak folytatásának kell lenni.

Ruffinyi Jenő dobsinai bányamester ezen figyelmeztetésre belépett a jéglyukba, honnan terjedelmes visszhangot hallott. A szűrgőeszközökkel — Láng Gusztáv hadnagy,

ség; Europa legnagyobb és legszebb jégbarlangja; világhírű, rendkívüli természeti ritkaság.

Ma már az egész kontinensen ritkítja párját.

Azonkívül is minden eddig ismert jégbarlangot felül mul.

A barlangot szakszerűen Slech János dr. kutatta ki s többek között az alábbiakban méltatta természeti szépségét:

„Láttam a világhírű Adalsbergi barlangot, de jártam a nyolc kilométer hosszú Aggteleki cseppkőbarlang hatalmas labirintját és ámulattal gyönyörködtem változatos cseppkőalakzataiban; meghatottan állottam a Niagara partján, hallgatva az óriási zuhatag menydörgő szózatát, letekinettem az Alpok szédítő csúcsairól a borzalmas mélységekbe, a látogató hegyszakadékokba, a Vezuv püstölő kráterének folyó kénzsuga közvetlen közelről hatott érzéseimre; a Nagy-óceán zajló áradatja, meg a sivatár Gletserek holt világa megigézték lényemet. A természetnek e rendkívüli alkotásai, óriási nyilvánulásai bámulatra és csodálkozásra indítottak,

60 m. széles és 11 m. magas; összes kiterjedése 8874 m², ebből 7171 m² jéggel van borítva. Tehát a jégtömeg mintegy 125,000 köbméterre rug s egymillió métermázsánál többet nyom.

A dobsinai jégbarlang egy kimosott üreg; a későbbi beomlás által az átszivárgott víz a külső hideg levegő beözönlése következtében jéggé meredvedett s a víz folytonos beözönlése által a jég folyton szaporodott.

A barlangban állat és növény nincsen. Állandó hőmérséklete mindig 0 alatt.

Azelőtt fáklyafény mellett jártak be s begáli fényvel világították. 1887-ben azonban a barlang felfedezője: Ruffinyi az elektromos világítást is bevezette a barlangba. (Zsembery Tivadar Edison-féle izzólámpákkal látta el.)

Felfedezése óta a barlangot több százezren látogatták meg, többek között: Rudolf, Steánia, Mián, I. Ferdinánd, Moltke, Károly Lajos, Frigyes, Klotild, Izabella, Kóburg Ádó-t, stb.-ek. Az angol, német, francia természetbaratoknak is sok felejthetetlen emléke fűződik a dobsinai barlanghoz.

Utja a Tátra legszebb vidékén;

elégge megóvni érdekeit. A dobsinai saját bekapcsolódását proponálta ugyan egy idegenforgalom köré s egy szép májusi napon utóljára megnyitották a csuntavai teleppel együtt, de gyéren látogatták, azután pedig a trianoni határok elszakította tőlünk.

A dobsinai barlangot immár komoly veszedelem fenyegeti: jégfalai állandóan vastagodnak s ez-knek öszezérését esetleg robbantással meg kell akadályozni, vagy mesterséges faragással „pasztani.”

Dobsinán — a barlang 55. évfordulója alkalmából — egy monumentális emléktáblával akarják megjelölni a régi vasbádó tábla helyett a barlangot, mely inkább a felfedező emlékére történik, azonban további karbantartásáról nem esik semmi szó. Így tehát továbbra is bizonytalan az elárvult barlang jövője s hogy távolról nem tudjuk felmelegíteni, azt is elmondhatjuk, hogy harmadnegyedszázados jubileumát meg sem éri, mert lassan-lassan összefagy a barlang.

Tóth Kálmán

Grafikai kiállítás Miskolcon

A Miskolci Könyvnyomdászok Szakegyesülete folyó évi április hó 12-én és 13-án — husvét két napján — Miskolcon a városháza kis- és nagy tanácstermében

országos grafikai kiállítást rendez.

E ritka és jelentős kulturvállalkozást a Budapesti Nyomdaipari Továbbképző Tanfolyam, a „Magyar Grafika” szerkesztősége, a m. kir. Képzőművészeti Főiskola miskolci művésztelepe és a miskolci nyomdatulajdonosok a legmesszebbmenő művészi és erkölcsi támogatásban részesítik és mint kiállítók is, oly grafikai anyagot bocsájtanak rendelkezésre, amely bármely nemzet grafikai iparával és grafikai művészetének termékeivel bátran versenyezhetne.

A körülbelül 2000 darab kiállítási anyag felöleli a modern könyvnyomtatás stílusváltásának legújabb fejlődését, továbbá ennek az új iránynak gyakorlati eredményeit. Mutatót ad az európai kultúrnemzetek és Észak-Amerika nyomdaiparának gyakorlati munkáiból.

Kiterjeszkedik a színnyomás minden válfajára és skálájára: minden bemutatója az egyes modern sokszorosító eljárások munkamenetét

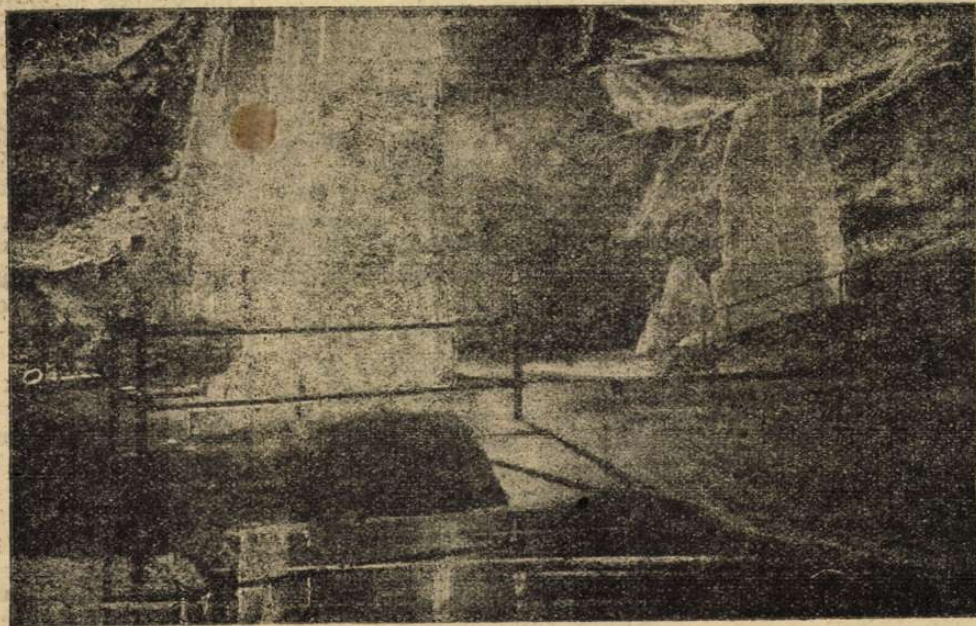
Képviselve lesz a kiállításon a merkantil- és művészi litográfia, a linoleum-, mézer-, rézkarc és modern könyvkötészet; továbbá a képzőművészet és könyvnyomtatás érintkezési pontjainak termékei.

A kiállítás plakátját országos pályázat útján állítják elő. A pályamunkák valamennyire — legnagyobb részben a miskolci könyvnyomdák termékei — felváltva a kiállítás előtt ki lesznek ragasztva a hirdető táblákra és a város különböző helyein.

A kiállításnak az a célja, hogy a magyar könyvnyomtatás fejlettségét bemutassa, tanúbizonyságát adja annak, hogy

a magyar munkás alkotó energiája milyen nagy nemzeti kincs, amelynek megbeesülése és szerete a nemzet megbeesülését és szeretét is jelenti.

Az alig nyolcvan tagot számláló miskolci szakegyesület a kiállítás rendezésével járó sokmillió költséget magára vállalva, a kiállítás látogatóit díjmentessé teszi mindenki számára, hogy ezáltal is fejlessze városunk széles rétegeiben a könyvnyomtatáshoz fűződő kultúra szeretetét.

Fehér Nándor segédorvos és Mega Endre városi hivatalnok kíséretében ezután elhatározta, hogy kikutatja az üreget.

Derekán kötéllel és mécs-lámpással leereszkedett a föld alá és két óra hosszáig kus ott a jég-síklák között.

Segítő társainak tudtára adta, hogy „csodás jégvilág” van a föld alatt, akik még ekkor, a helyszínén meggyőződtek Ruffinyi felfedezéséről, amit a bányaváros ünnepeléssel fogadott. Az eseményről jegyzőkönyvet vettek fel s azt a város levéltárában helyezték el; a kutatásnál használt eszközöket pedig a város muzeumban.

Helyi jelentősége szerint előbb a felfedezett természeti csoda „Ruffinyi-barlang” néven volt ismeretes.

55 évvel ezelőtt tehát Ruffinyi Jenő Európa legnagyobb jégbarlangját felfedezte fel, amelyet akkor

a világ nyolcadik csodájának nevezték.

A köztisztviselői álló feltaláló nemrégén halt el Dobsinán, mely város annak idején megilletődve jelentette Ruffinyi halálát, ami a természetkutatók széles körében is benső részvétet keltett.

Gömörvámegye elszakított koronája: elsőrendű európai hírű nevezetes-

nagyszerűek és megragadók azok, de meg kell mégis vallanom, hogy bár nagyszerűség tekintetében páratlanul állnak is mindazonáltal egyik sem annyira váratlan, megkapó, mint a dobsinai jégbarlang.

Jókai,

egyik legszebb regényében:

„A löcsei fehérasszony”-

ban a következő történeti megállapításokat írta a barlangról:

— A ritkaságok Kohinora! Kevés ember előtt volt ismert. Régi bejáratát a Gölnic-völgy felől ismerték, mert tudták, hogy ott jég van. Mulatságokon italt hűsítőket benne, de leszállni bele csak e század utolsó évtizedében, mert két fiatal tudós, aki azután az isteni remeket a világ előtt feltárta. A Rákócy hadjárat idejében a kuruc összeesküvők találkozóhelye volt s tákoltt tablón szállottak le a barlangba. A Gölnic-völgyi szádan kívül még egy másik titkos bejárat volt a barlangnak. Azután híre kapott. A „Hannes-höhe” oldalon körmői és selmeci kincsek voltak benne elrejtve. A dobsinai labban-eok ezt kerülgették lenygel-pálinka mellett. Azután egy villámsújtás betörte a tetejét.

A tenger színe felett 970 m. magasságban fekszik; 120 m. hosszú,

vasútja azonban elmaradt, bár a látogatók gyarapodása céljából erre föltétlen szükség lenne.

A jégbarlang szimbóluma: két karonöltött korcsolyázó jegesmedve a bengáliai fényél. A barlang sik területén a nyári szezonban a korcsolyázás divott. Az első nyári korcsolyázást 1893-ban Markó Miklós hírlapíró rendezte a jégbarlangban s azóta évenként mindig felkeresték a műkorcsolyázók, akik több fényes jégünnepély keretében mutatták be a külföldi és hazai turistáknak korcsolyaművészetüket.

1893 július 17-én volt a legelső dobsinai jégünnepély. A nyári korcsolyázással egybekötött jégünnepélyt az ósregi Krasznahorkai várba, azután a vadregényes rozsnói vasas fürdőbe és a világhírű sztracenai-völgybe való kirándulás követte. — A jégünnepélynek a budapesti korcsolyázó egyesület megbízásából: Markó Miklós hírlapíró volt a főrendezője, ki a barlang kultuszát ma is felzárkóztatja s annak idején Dobsina város diszpolgárának akarta megválasztani. Jelenleg az aggteleki barlang rekonstrukciójával foglalkozik s ebben én is segítőtársa vagyok a lelkes természetkutatóknak.

1918-ban a dobsinai barlang válságba jutott, mert a mostoha viszonyok mellett a város már nem tudta